

MALMÖ KOMMUN
Malmö Stad
205 80 Malmö

2023-11-16
1 (12)
Dnr- SI 2023:5493

Beslut

efter planerad kvalitetsgranskning
vid Tingdammsskolan i Malmö kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på *Tingdamsskolan* avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Namnbyte

Den 1 juli 2023 genomförde Skolinspektionen ett namnbyte från *regelbunden* kvalitetsgranskning till *planerad* kvalitetsgranskning. Detta påverkar ingenting vad gäller granskningens innehåll och genomförande.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid <i>Tingdamsskolan</i> i följande utsträckning: Rektors ledarskap Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns. Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del: • Rektorn behöver utveckla ledningen av samverkan mellan lärare på skolenheten. Undervisning Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns. Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del: • Lärarna behöver under rektorns ledning utveckla metoder för elevernas inflytande i undervisningen genom att regelbundet ge eleverna möjlighet att medverka i planering och utvärdering av undervisningen. Trygghet och studiero Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete. Bedömning och betygssättning Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i hög utsträckning. Uppföljning Huvudmannen ska senast den 16 april 2024 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena. Redovisningen skickas via e-post, till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se eller per post till, Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr – 2023:5493) i de handlingar som sänds in.
--

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd
1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen
Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn på *Tingdammsskolan* leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är följande: Granskningen visar att rektorn skapar en god grund för utvecklingen av undervisningen genom att systematiskt göra en bred uppföljning och sätta in åtgärder och fördela resurser utifrån analys av verksamhetens behov. Granskningen visar vidare att rektorn leder ett strategiskt jämställdhetsarbete på skolenheten. Granskningen visar vidare att det finns ett aktivt kollegialt lärande på skolenheten som ger avtryck i undervisningen. Granskningen visar däremot också att ledningen av lärares samverkan är begränsad.

Uppföljning och analys

Granskningen visar att rektorn skapar en god grund för utvecklingen av undervisningen utifrån en bred uppföljning och analys av verksamhetens behov. Av inkommen dokumentation och intervjuer med såväl rektorn som representant för elevhälsan och lärare framgår att rektorn utifrån ett brett underlag skapar en god nulägesbild av verksamheten på skolenheten. Rektorn följer kontinuerligt upp såväl kunskaps- som värdegrundsresultat och undervisningens genomförande. Arbetet med att följa upp resultaten inkluderar både elever, lärare och övrig personal i olika forum genom exempelvis skolledningsgruppen, utvecklingsdialoger, skolutvecklingsgruppen (SKUT), elevhälsan (EHT), elevrådet samt vid mitterminskonferenser och terminsanalyser. Det framgår också att lärare i arbetslagen analyserar resultaten för sina elevgrupper och att dessa analyser i sin tur utgör underlag för en metaanalys som rektorn gör i skolledningsgruppen tillsammans med SKUT och EHT. Skolan har i sitt uppföljningsarbete identifierat utvecklingsområden som är prioriterade för innevarande läsår. Utifrån uppföljningsarbetet har ett behov av att utveckla undervisningen i matematik uppmärksamats. Rektorn har identifierat att undervisningen är för läromedelsstyrd vilket leder till att den inte möter elevernas behov. Ett av underlagen för den här analysen är riktade elevenkäter för att få elevperspektivet på undervisningens genomförande. Därutöver har rektorn sett ett behov av att utveckla undervisningen i svenska som andraspråk. Det framgår också att rektorn uppmärksammat skillnader både gällande kunskaps- och trygghetsresultat mellan pojkar och flickor vilket ligger till grund för ytterligare ett utvecklingsarbete som innebär att genusperspektivet ska genomsyra alla delar av verksamheten. I inkommen dokumentation framkommer vidare att det i analysen av kunskapsresultat i elevgruppen särskild undervisningsgrupp (SUG) visat att elever med hög närvaro lyckas bättre med sin kunskapsutveckling samt att måluppfyllelsen i teknik och bild ligger högre än övriga ämnen vilket enligt analysen kan kopplas till ämnenas laborativa innehåll. Det framkommer också att gruppens elever påverkas av förändringar som sker under terminen vilket är en faktor som påverkar tryggheten och ger ett negativt utslag i skolarbetet.

Granskningen visar vidare att rektorn utifrån uppföljning och analys av elevernas behov fördelar resurser och sätter in åtgärder på skolenheten. Av inkommen dokumentation och intervjuer med rektorn, elevhälsan och lärare framgår att rektorn har riktat förstelärartjänster med ansvar för att leda arbetet med identifierade utvecklingsområden. Mot bakgrund av en låg måluppfyllelse i ämnet svenska som andraspråk tillsatte rektorn en förstelärare med uppdrag att utveckla undervisningen vilket bland annat inneburit att ett material i svenska som andraspråk nu finns tillgängligt för lärare och elever i olika årskurser. Sedan tidigare har skolan en förstelärare i matematik som har i uppdrag att utveckla variation och elevdelaktighet i undervisningen av ämnet på skolenheten. Det framgår också att rektorn förändrat organisationen i EHT och anställt två speciallärare som tillsammans med två specialpedagoger samverkar med lärare för arbetet

med tidiga stödinsatser på skolenheten. Elevhälsan berättar att det tidigare varit mer fokus på tillfälliga insatser när eleverna närmade sig betygsresultaten i årskurs 6, men att det nu finns en tydlig inriktning med att tidigt sätta in stöd för eleverna i åk 1-3 och att stödet också utvärderas kontinuerligt i EHT.

Jämställdhetsarbete

Granskningen visar att rektorn leder ett strategiskt jämställdhetsarbete på skolan. Av inkommen dokumentation och intervju med rektorn, elevhälsan och lärare framgår att rektorn använder olika underlag i sin uppföljning, med fokus på könsmönster. Jämförelser görs mellan flickors och pojkars kunskaps- och trygghetsresultat. Även kränkingsanmälningar och åtgärdsprogram utgör underlag och analyseras och vid differens baserat på kön sätts insatser in för att möta behovet på såväl grupp- som individnivå. Rektorn berättar exempelvis att utåtagerande elever i regel är pojkar och att insatser vid incidenter sätts in på individuell nivå i samverkan mellan rektorn, elevhälsan samt elevens mentor och att problematik med impuls kontroll ofta kan vara en orsak till incidenter. Rektorn har, som ovan nämnts, tillsatt en förstälärartjänst där arbetet är inriktat mot genuspedagogik. Uppdraget har fokus på undervisningen och identifiera orsaker till varför det skiljer sig i resultat mellan könen. Av intervju med lärare framgår att en del i arbetet är att lärare diskuterar olika orsaker som exempelvis talutrymmet i klassrummet och att ha höga förväntningar på alla elever. Arbetet med genusperspektivet involverar också likvärdiga bedömningar och att ta hänsyn till att pojkar mognar senare än flickor så att bedömningsarbetet inte utökar flickornas försprång utan att alla elever får likvärdiga förutsättningar att visa sina kunskaper. Vidare framgår att förstälärarens uppdrag är att se till så att genusperspektivet är integrerat i skolenhetens övriga prioriterade utvecklingsområden och att förstäläraren. Förutom arbetet med kartläggning har förstäläraren även genomfört work-shops och föreläsning för lärare. För att arbetet med genuspedagogik ska genomsyra hela skolutvecklingsarbetet för all personal på skolenheten har skolledningen också lagt till specifika frågor kring pedagogernas genustänkande i undervisningen i utvecklingsdialogerna och genusperspektivet är en stående punkt för elevhälsans möten varje vecka. Av intervjuer med lärare framgår att genus blivit ett tydligare inslag i undervisningen under förstälärarens ledning och att det bidragit till en ökad medvetenhet om hur exempelvis talutrymmet fördelas i klassrummet utifrån genus. Av intervjuer med elever framkommer samtidigt att elever upplever att de behandlas lika både i klassrummet och på skolan oavsett vilket kön man tillhör.

Ledning och organisation

Granskningen visar vidare att det finns ett aktivt kollegialt lärande på skolenheten som ger avtryck i undervisningen. Av inkommen dokumentation och intervjuer med såväl rektorn som elevhälsan och lärare framgår att det kollegiala lärandet främst sker inom skolans prioriterade utvecklingsområden och att fokus är på vilka effekter arbetet får i undervisningen för en ökad måluppfyllelse. Förstälärare leder arbetet med det kollegiala lärandet genom föreläsningar, work-shops, studiecirklar, enkätundersökningar, auskultationer och uppgifter vilket medför kontinuerliga pedagogiska samtal i ämnesgrupper och mellan lärare över årskurser och stadier. Förra läsåret införde rektorn auskultationer för lärare mellan årskurserna när det kollegiala lärandet fokuserade på lektionsstruktur och differentiering av undervisningen utifrån gemensam litteratur. Detta läsår är fokus på undervisningen i matematik och svenska som andraspråk och i det arbetet integreras också elevinflytande, bedömning, värdegrund och genus. Vidare framgår att varje prioriterat utvecklingsområde har en förstälärare som tillsammans med rektorn ansvarar för genomförande och uppföljning. Såväl rektorn som lärare berättar att det kollegiala lärandet ger avtryck i undervisningen och att detta följs upp via lektionsobservationer, pedagogiska loggar, utvecklingsdialoger, elevrådet, EHT och SKUT. Av inkommen dokumentation och intervjuer med rektorn, elevhälsan och lärare framgår vidare att det finns rutiner, som personalen följer, kring exempelvis frånvaro, rättning av nationella prov och dokumentation i lärplattformen av lektionsplaneringar, omdömen och bedömningar. Det framgår också att obehöriga lärare tilldelas en medmentor som är ämneslärare och att de får strukturerat stöd av skolledningen.

Granskningen visar att ledningen av lärares samverkan är begränsad. Av inkommen dokumentation och intervjuer med rektorn och lärare framgår att det visserligen finns förutsättningar för lärare att samverka årskursvis inom arbetslagen för att skapa samsyn kring elever och aktiviteter, men att rektorn inte leder och styr hur lärarna ska använda samverkanstiden. Av intervjuer med lärare framgår att även om det finns tid avsatt till exempelvis samplanering och sambedömning i arbetslagen, så prioriterar lärare bort den tiden om de behöver göra annat. Lärare berättar också att de som är ensamma om att undervisa i något av sina ämnen i arbetslaget saknar träffar med ämneskollegor. Vidare framgår att lärarna har en

begränsad samverkan mellan stadierna och att det finns skillnader när det gäller exempelvis i hur de använder hjälpmedel i undervisningen och undervisningsmaterial vilket gör övergången från årskurs 3 till 4 svårare för eleverna. Emellertid framgår att det finns en tydlig organisation med flera olika forum för samverkan mellan skolledning, elevhälsa och lärare samt även för personal där rektorn leder arbetet med skolans prioriterade utvecklingsområden. Exempel på detta är skolutvecklingsmöten varje vecka där lärare från olika årskurser samverkar under ledning av förstelärare.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver utveckla ledningen av samverkan mellan lärare på skolenheten.
Skolinspektionens granskning visar att det visserligen finns fungerande forum för samverkan mellan lärare inom skolans prioriterade utvecklingsområden, men att rektorns ledning av samverkan mellan lärare i arbetslagen, mellan stadier och i olika ämnen är begränsad.

Enligt 2 kap. 9-10 §§ skollagen ska rektorn leda och samordna det pedagogiska arbetet samt besluta om sin enhets inre organisation. Av läroplanen framgår vidare att rektorn som pedagogisk ledare och chef över lärarna och övrig personal i skolan har det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen. Rektorn har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att personalen kontinuerligt ges möjlighet att dela med sig av sin kunskap och lära av varandra för att utveckla utbildningen.¹

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn utvecklar en struktur och leder lärarnas arbete med samverkan kring undervisningen såväl inom arbetslagen som mellan stadier och i olika ämnen. Ett framgångsrikt skolledarskap kännetecknas av att rektorn skapar en funktionell organisering av lärarnas arbete där de kan samarbeta avseende undervisningen. Ett sätt att uppnå detta är att rektorn skapar tydliga mötesstrukturer med tydliga syften, ramar och innehåll för skolans lärare. Detta kan rektorn exempelvis göra genom att se till att möten har en tydlig agenda, ge uppdrag till förstelärare eller arbetslagledare att leda möten samt genom att följa upp mötena. En viktig del i lärares samverkan är att arbeta gemensamt kring frågor om bedömning, varför detta behöver vara en del av rektorns planering för lärarnas samverkan.

Undervisning

Författningsstöd
1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen
5 kap. 2 § skolförordningen
Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionens bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är följande: Granskningen visar att undervisningen i huvudsak är varierad och innehåller ett aktivt lärarstöd samt att undervisningen är strukturerad med målfokus. Granskningen visar att lärare stärker elevernas självförtroende och motivation att lära samt att undervisningen till innehåll och arbetssätt är anpassad till aktuell elevgrupp för att utmana elever på olika nivåer. Granskningen visar också att det finns möjligheter för reflektioner och att strategier för elevernas lärande används, men att elevernas delaktighet i planering och utvärdering av undervisningen är begränsad.

Variation, aktivt lärarstöd och struktur med målfokus

Granskningen visar att undervisningen i huvudsak är varierad. Av intervjuer med lärare och av lektionsobservationer framgår att lärarna i sin undervisning ser till att växla mellan olika arbetsformer, arbetssätt och typer av uppgifter för att eleverna ska bibehålla sitt engagemang hela lektionen. Lärarna berättar att de arbetar kollegialt med differentierad undervisning och auskulterar hos varandra och att de då provar att variera olika arbetssätt och innehåll på lektionerna. På flera av de lektioner som Skolinspektionen observerat växlar lärare mellan

¹ Förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr22), 2.8 Rektorns ansvar

genomgång och filmvisning i helklass, och arbete i grupp eller enskilt. Därutöver planerar lärare så att eleverna får använda olika material och några lärare berättar att de använder kooperativt lärande (KL) för att skapa variation i undervisningen. Såväl lärare som elever berättar också om stationsarbete på lektioner där eleverna får variation i undervisningen genom att prova olika arbetssätt och uppgifter på olika stationer under lektioner. Av inkommen dokumentation samt intervjuer med rektorn och lärare framgår samtidigt att skolan identifierat ett utvecklingsområde gällande variationen i undervisningen i matematik som beskrivs i område 1 och någon lärare berättar att undervisningen i matematik tydligare följer läroboken, medan andra ämnen kan vara mer varierade och innehålla inslag av diskussion och utomhuspedagogik. Enligt lärare är graden av variation i undervisningen beroende av ämnesområdet och typen av uppgifter. Exempelvis kan elever arbeta med en gruppuppgift en hel lektion, men när elever arbetar med individuella uppgifter och följer läroboken behöver lektionen enligt lärare delas upp i flera delar. Lärare berättar att de då växlar från läroboken till andra aktiviteter genom att eleverna exempelvis använder olika typer av spel.

Granskningen visar att eleverna får ett aktivt lärarstöd på lektionerna. Av intervjuer med elever och lärare samt av lektionsobservationer framgår att lärarna aktivt stödjer eleverna i deras kunskapsutveckling. Detta gör lärarna genom att exempelvis förklara på olika sätt och ställa motfrågor till eleverna för att de ska komma vidare i sitt skolarbete. Elever berättar exempelvis att lärarna inte alltid vill ge hela svaret direkt, utan att eleverna ska tänka själva först. Vidare framgår av lektionsobservationer att lärare har en dialog med eleverna och använder enskilda elevers frågor i genomgång i helklass och låter elever använda tavlan för att visa sina exempel för de andra eleverna. När eleverna fastnar på en uppgift hjälper lärare eleverna genom att förtydliga instruktioner, använda elevexempel och genom att använda alternativa konkreta och laborativa material. Det framgår också att bildstöd används i arbetet med att stödja eleverna och att fritidspersonal kan användas som stöd i olika elevgrupper. Både elevhälsan och lärarna berättar att lärarstödet är olika beroende på vilken elev det gäller.

Granskningen visar vidare att undervisningen är strukturerad med målfokus. Av intervjuer med såväl elever som lärare och av lektionsobservationer framgår att undervisningen struktureras med inledande instruktioner där mål och syfte förklaras både muntligt och skriftligt. Lärare berättar att syftet med undervisningen behandlas på olika sätt beroende på om det är ett nytt arbetsområde eller mitt i ett pågående arbete. Gemensamt är dock att lektionens innehåll tydliggörs för eleverna i introduktionen och att det finns gemensamma ramar för undervisningen som även inkluderar avsluten av lektionerna. Ett sätt att tydliggöra för eleverna vad de förväntas göra under lektionen och fånga deras intresse är att knyta an till elevernas intressen och vardag. Av intervjuer med lärare framgår också att undervisningen för elever i särskild undervisningsgrupp struktureras genom att elevgruppen använder samma schema för undervisningen varje dag. Lärare skriver upp på tavlan vad de enskilda lektionerna ska innehålla och har en genomgång före arbetet med uppgifter som sedan följs av paus. Läraren berättar att de arbetar aktivt med pauser och att syftet med den tydliga strukturen är att eleverna ska uppleva mindre stress.

Stimulans och utmaningar utifrån elevernas behov och förutsättningar

Granskningen visar att lärare arbetar för att stärka elevernas självförtroende och motivation att lära. Av intervjuer med elever och lärare framgår att lärarna uppmuntrar och motiverar eleverna att arbeta, komma vidare och utmana sig själva. Detta gör lärare genom att de i olika sammanhang pratar med eleverna om varför skolan är viktig. Lärare berättar att ett sätt att fånga elevernas motivation är att utgå från elevernas intresse utanför skolan för att anpassa undervisningen under lektionen och på någon av de lektioner som Skolinspektionen observerade får eleverna ta med material hemifrån och visa för de andra eleverna i klassen. Eleverna berättar vidare att lärare säger att eleverna kommer klara det och att läraren tror på eleverna. Av intervjuer med lärare framgår vidare att lärare har diskussioner med eleverna om att när en uppgift är svår då man lär sig mycket, men när en uppgift är lätt så lär man sig inte lika mycket. Lärare berättar att de i arbetet med elevernas självförtroende och motivation sätter upp rimliga mål för eleverna och tydliggör elevernas utveckling genom att dela upp uppgifter mindre delar. I den särskilda undervisningsgruppen motiverar lärarna eleverna exempelvis genom att visa elevens utveckling av läshastighet och avkodning, vilket är mätbart och tydligt, och då kan eleverna se hur deras resultat ökar.

Granskningen visar vidare att undervisningen till innehåll och arbetssätt är anpassad till aktuell elevgrupp för att utmana elever på olika nivåer. Som ovan nämnts arbetar lärare aktivt med differentierad undervisning och auskulterar hos varandra för att ta del av varandras exempel för

att anpassa undervisningen och nå elever på olika nivåer. Av intervju med lärare framgår att lärarna exempelvis anpassar material för att möta elever på olika nivåer och att elever som har nått långt får extra material med mer utmanande uppgifter. Eleverna berättar att det finns olika nivåer i matematikboken och olika svåra böcker i engelska samt att eleverna också erbjuds fler uppgifter både digitalt eller i pappersform eller läsning att fortsätta arbeta med när de är klara med en uppgift. Av intervju med såväl elevhälsan som lärare framgår också att träffarna mellan lärare och specialpedagog och speciallärare är en viktig del av arbetet med att utforma och ge stöd till eleverna på olika nivåer i undervisningen. Speciallärare stödjer exempelvis elever som riskerar att inte nå målen och dessa elever får extra stöd under lektionstid under ett par veckors tid i taget.

Elevers delaktighet i undervisningen och sitt eget lärande

Granskningen visar att det finns möjligheter för reflektioner och att eleverna ges möjlighet att träna på olika strategier för lärande. Av intervjuer med såväl lärare som elever samt av lektionsobservationer framgår att lärarna arbetar med att öva eleverna i att reflektera över frågeställningar och över sitt eget lärande. Bland annat genom att lärare ställer öppna frågor utan givet svar och att lärare använder elevernas svar vidare i dialog i helklass. Lärare ställer frågor där det finns olika svar och eleverna uppmuntras att komma med egna förslag på lösningar som de exempelvis kan skriva på tavlan. Av intervjuerna framgår också att eleverna arbetar på olika sätt med uppgifter i stationsövningar i klassrummet, i syfte att eleverna ska prova hur man lär sig på olika sätt och ta reda på vilka lärstrategier som passar eleven. Elevernas strategier för lärande på individnivå är också ett område på utvecklingssamtalen och såväl lärare som elever berättar att den enkät avseende elevernas upplevelser av undervisningen i matematik inkluderade frågor om hur eleverna lär sig på olika sätt.

Granskningen visar dock att elevernas delaktighet i planering och utvärdering av undervisningen är begränsad. Av intervju med lärare framgår att elevernas delaktighet består i att eleverna ges ett visst inflytande över arbets- och redovisningsformer exempelvis inför ett nytt arbetsområde. Elevernas möjligheter att ge synpunkter på undervisningen kan exempelvis innebära att lärare frågar om eleverna vill arbeta i grupp eller enskilt läsa tyst eller arbeta med datorn och att lärare inför arbetsområden frågar hur elever vill redovisa. Av intervjuer med elever framgår att eleverna upplever att deras synpunkter och intressen sällan framkommer i lärares planering av undervisningen, utan att läraren oftast bestämmer. Av intervjuer med lärare, elevhälsa och rektorn framgår att även om eleverna ibland får göra utvärderingar av undervisningen efter arbetsområden eller vid olika tillfällen i klassrummen genom exit tickets och muntligen, så görs dessa utvärderingar ofta i stunden och inte kontinuerligt och systematiskt. Rektorn berättar att elevernas utvärdering av undervisningen finns med i lärares planering men att hen inte vet om utvärderingarna görs kontinuerligt eller om elevernas synpunkter får påverka lärare planering. Det framgår också att eleverna inte heller upplever att lärarna återkommande frågar eleverna vad de tycker om undervisningen eller om eleverna tycker att något i undervisningen behöver förändras. Elevhälsan och lärare berättar dock att en form av elevutvärderingar av undervisningen sker vid utvecklingssamtalen.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Lärarna behöver under rektorns ledning utveckla metoder för elevernas inflytande i undervisningen genom att regelbundet ge eleverna möjlighet att medverka i planering och utvärdering av undervisningen.

Skolinspektionens granskning visar att lärare i viss mån gör eleverna delaktiga i planeringen och utvärderingen av undervisningen, men att och att det inte sker med regelbundenhet så att alla elever kontinuerligt ges inflytande över undervisningens innehåll, arbetsformer och arbetssätt.

Enligt 4 kap. 9 § skollagen ska barn och elever ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem. Enligt läroplanen ska eleverna ges inflytande över utbildningen och eleverna ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del av arbetet med att utveckla utbildningen. Vidare har alla lärare ett ansvar för att elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll samt se till att detta inflytande ökar med stigande ålder och mognad samt för att planera och utvärdera undervisningen tillsammans med eleverna. Vidare framgår av

läroplanen att rektorn har ett särskilt ansvar för att se till att skolans arbetsformer utvecklas så att ett aktivt elevinflytande gynnas.²

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn och lärare inledningsvis gemensamt diskuterar vilka områden eleverna ska ha inflytande över och hur lärarna kan utveckla konkreta arbetssätt som ökar elevernas inflytande. Vidare behöver rektorn inventera hur olika lärarna arbetar med inflytandefrågor i sina klassrum samt organisera det vidare arbetet så att lärare kan ta del av hur andra lärare gör och sedan prova nya metoder och arbetssätt i sin egen undervisning. Detta kan med fördel göras inom ramen för det pågående kollegiala lärandet om differentierad undervisning. När läraren utvärderar undervisningen är det väsentligt att läraren inhämtar elevernas synpunkter om hur undervisningen genomförs med avseende på innehåll, arbetsformer och arbetssätt. Att ge eleverna möjlighet att tänka och reflektera över undervisningens kvalitet är av vikt för att läraren ska få ett underlag att utveckla undervisningen. Utvärderingar av undervisningen behöver göras kontinuerligt och inte endast i slutet av terminen eller läsåret. Skolinspektionens erfarenheter är att de lärare som kontinuerligt låter eleverna utvärdera hur arbetet fortlöper lyckas bättre med att få eleverna att uppleva att de har inflytande.³ Slutligen behöver rektorn utveckla rutiner för att följa upp lärarnas arbete och hur eleverna uppfattar sina möjligheter till inflytande i olika lärares undervisning. En sådan uppföljning bör inkluderas i skolans systematiska kvalitetsarbete. Rektorn behöver i sin analys av resultaten särskilt uppmärksamma om det finns skillnader i elevernas upplevelse av delaktighet och inflytande utifrån kön och årskurs.

Trygghet och studiero

Författningsstöd
3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen
Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionens bedömer följande: Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är följande: Granskningen visar att det finns ett samlat arbete med ändamålsenliga åtgärder för att skapa studiero på skolenheten. Granskningen visar att det finns ett medvetet arbete på skolenheten med att skapa trygghet utifrån kartläggningar och analys.

Studiero och lugn miljö

Granskningen visar att det finns ett samlat arbete med ändamålsenliga åtgärder för att skapa studiero på skolenheten. Av inkommen dokumentation samt intervjuer med personal framgår att det finns gemensamma strategier för arbetet med studiero som personalen diskuterar på forum som arbetslagsmöten, utvecklingsdialoger och elevmöten med EHT. Det framgår också att eleverna är delaktiga i arbetet med studiero genom klass- och elevråd och att lärarna har diskuterat med eleverna vad begreppet studiero innebär för att skapa en gemensam syn på studiero i olika aktiviteter som genomförs i klassrummet. Av lektionsobservationer och intervjuer med lärare framgår att lärare använder olika strategier i undervisningen för att skapa studiero exempelvis genom att använda lugn musik i olika moment av lektionen samt att eleverna ska stå i led innan de kommer in i klassrummet för att vara fokuserade inför en ny lektion. Eleverna har bestämda placeringar i klassrummet och vid olika tillfällen delar lärare in eleverna i grupper och använder grupprum i anslutning till klassrummet. Det framgår också att det finns verktyg i lärmiljön som elever använder i form av skärmar, hörlurar eller hörselkåpor och att lärare använder tidnedräkning för uppgifter och bildstöd för olika ljudnivåer som ska gälla i klassrummet. Lärare använder också åtgärder som gemensamma tecken med handen eller räknar ner från tre för att påkalla elevernas uppmärksamhet. Därutöver framgår att elevhälsan medverkar i arbetet med studiero genom att de handleder lärare med fokus på lärares relation med eleverna, ansvar för undervisningen, ledarskap i klassrummet och lärmiljöns betydelse för

² Förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan och fritidshemmet (Lgr22), 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

³ Skolinspektionen (2018): Tematisk kvalitetsgranskning. Att skapa förutsättningar för delaktighet i undervisningen, s. 40-42.

studiero. Av inkommen dokumentation framgår vidare att en insats i en årskurs genomfördes förra terminen med elevhälsans kurator och specialpedagog samt biträdande rektorn och att insatsen gav effekt då eleverna enligt rektorn upplevde en ökad studiero.

Arbetet för trygghet

Granskningen visar att det finns ett medvetet arbete på skolenheten med att skapa trygghet utifrån kartläggningar och analys. Av såväl inkommen dokumentation som intervjuer med rektorn, elevhälsan och lärare framgår att elevernas upplevelse av trygghet kontinuerligt kartläggs i olika forum under läsåret. Vidare framgår att förstelärare med ansvar för värdegrundsarbetet leder trygghetsteamets arbete för elevernas trygghet på skolenheten. Trygghetsteamet samlar in data genom en trygghetsenkät, kränkingsanmälningar och genomför trygghetsvandringar med elever. Vidare framgår att även elevrådet varit involverade i kartläggningen av trygghet och rektorn berättar att hen använt elevernas synpunkter i samband med att diskutera rastvårdszoner på skolgården med personalen. Av inkommen dokumentation framgår att skolan i de samlade kartläggningarna har identifierat otrygga platser i kapprummen, att det behövs mer vuxenstöd på rasterna samt att pojkar är mer otrygga än flickor. De identifierade behoven har utmynnat i insatser i form av utökad tid i rastvårdsschemat och att det finns ett system för lärare att täcka upp för varandra vid behov. Skolgården har delats in i rastvårdszoner för att kunna täcka områden som enkätresultaten och underlag från elevrådet visat att eleverna upplever som otrygga. En del i uppdraget för försteläraren med fokus på genus är att arbeta med hur skolan kan minska skillnaderna mellan flickors och pojkars upplevelse av trygghet. Rektorn berättar också att det nu finns ett gemensamt förhållningssätt i personalen där rastvårdar ska bygga relationer med elever istället för att prata med varandra. Det framgår också att det i kartläggningen av elevernas trygghet finns frågor i trivselenkäten som rör sociala medier och att elevernas användning av sociala medier och internet ingår i det förebyggande arbetet för trygghet. Det framgår att skolan har ett främjande trygghetsarbete som skapar gemenskap på skolan bland annat genom gemensamma aktiviteter som Nobeldagar, Alla hjärtans dag, julspel och skolavslutning. En annan del av det främjande arbetet är att lärarna har ett samarbete med skolbibliotekarien om att vara ”nätsmart”, med specifika böcker för elever att läsa. Arbetet innefattar även att skolbibliotekarien är ute i klasserna och pratar bland annat om nätetik.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd
1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen
9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen
Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionens bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i hög utsträckning.

Den sammanfattande motiveringen är följande: Granskningen visar att rektorn analyserar skillnader i omdömen och betyg och för diskussioner med lärare för att säkerställa likvärdighet i bedömning och betygssättning. Granskningen visar vidare att rektorn ger lärarna förutsättningar att kvalitetssäkra sina omdömen och betyg.

Rektorns analys av betyg

Granskningen visar att rektorn analyserar skillnader i omdömen och betyg och för diskussioner med lärare för att säkerställa likvärdighet i bedömning och betygssättning. Av inkommen dokumentation och intervju med såväl rektorn som elevhälsan framgår att rektorn är noga med att följa upp orsaker till resultat och vad det är som sticker ut. Rektorn ger i intervju exempel på att analyser visat på skillnader i omdömen och betyg i vissa årskurser. Ett exempel är varför resultaten var bra i årskurs 1 och 2 men sedan gått ner i årskurs 3. Vidare uppmärksammade rektorn en avvikelse i en av klasserna i årskurs 3 i svenska och matematik där resultaten var sämre på nationella proven än i slutomdömena. Rektorn berättar att skolledningen hade en diskussion med undervisande lärare om vad omdömena grundade sig på och när skolledningen tittade på underlagen visade det sig att lärare hade rimliga förklaringar till hur de följt den formativa bedömningen och hur de summativt bedömt. Vidare har rektorn identifierat att betygsresultateten i slutet på höstterminen generellt är lägre än vad de är i slutet av vårterminen. Anledningen, enligt rektorns analys, är att lärare vill vara riktigt säkra på att ha tillräckligt underlag inför betygssättningen. Såväl lärare som elevhälsan berättar vidare att det funnits en diskussion i

samband med metaanalysen efter förra årets resultat med skolledning och lärare på skolenheten huruvida lärare är för stränga vid betygssättning.

Kvalitetssäkring av omdömen och betyg

Granskningen visar att rektorn ger lärarna förutsättningar att kvalitetssäkra sina omdömen och betyg. Av inkommen dokumentation och av intervjuer med lärare, elevhälsa och rektor framgår att en förstelärare har ansvar för utvecklingsarbetet kring bedömning och betygssättning och att försteläraren uppdrag syftar till att samtliga elever ska få en rättvis och kvalitetssäker bedömning. Arbetet genomförs under läsåret med fokus på matematik och svenska som andraspråk och organiseras genom föreläsningar och workshops för personal. Av inkommen dokumentation framgår vidare att lärare på ämnesträffar regelbundet under läsåret diskuterar bedömningsnivåer för elever i olika ämnesgrupper. Därutöver har skolan också haft generella utvecklingsdagar där genus kopplats till betyg och bedömning för att bredda fokus utöver matematik och svenska som andraspråk. Dessutom framgår att ett kollegialt arbete med att skapa lärandematriser för varje elev och ämne pågår under läsåret. Lärare berättar vidare att det finns tid för att diskutera bedömningar inom årskursens arbetslag och att lärare har tillgång till handledning av förstelärare och specialpedagoger. Däremot framgår att förutsättningar för ett arbete med likvärdiga bedömningar är begränsad i de ämnen där undervisande lärare är ensam i sitt ämne i arbetslaget. Av intervjuer med lärare, elevhälsa och rektor framgår vidare att lärare regelbundet arbetar med sambedömning av nationella prov i årskurs 3 och 6 under ledning av förstelärare. Vidare framgår att Skolverkets bedömningsstöd samt kartläggningar och nationella prov används i arbetet med lärares bedömningar samt för att synliggöra vilka insatser som behöver sättas in för elever som inte når målen. Det framgår också att det finns ett arbete som leds av förstelärare, där lärare kan få stöd av försteläraren i att göra analyser av skillnader i kartläggningsmaterial och bedömningsstöd i årskurs 1, kring omdömen och nationella prov i årskurs 3 samt för betygssättande lärare i årskurs 6. Av intervjuer med elevhälsan och lärare framgår att jämförelser av resultat på nationella prov och betyg med andra skolor har diskuterats, men att det inte finns något pågående samarbete kring betygssättning med andra skolor. Rektorn berättar att det inte finns en riktad tid för lärare att sambedöma men att hen ändå har uppfattningen att lärare regelbundet sambedömer i årskurserna. Exempelvis har lärare inom årskurserna ofta samma tester i sina klasser vilket enligt rektorn medför kollegiala samtal där lärare jämför elevernas kunskapsnivå för att säkerställa en rättvis bedömning.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet men vill betona vikten av att rektorns ledning och styrning av lärarnas samverkan även omfattar samverkan kring bedömningsfrågor.

På Skolinspektionens vägnar

X Kerstin Martinsson	X Måns Holmstedt
Beslutsfattare	Föredragande
Signerat av: Kerstin Martinsson	Signerat av: Måns Holmstedt

I handläggningen av ärendet har även utredare Johanna Oskarsson Abrahamsson medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Sex lektionsobservationer.
- Två gruppintervjuer med elever.
- Två gruppintervjuer med lärare.
- En intervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av

bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet.

Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på

skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive

bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj

vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:

www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 19 och 20 september 2023. Besöket genomfördes av utredarna Måns Holmstedt och Johanna Oskarsson Abrahamsson.

Tingdammsskolan är en F-6 skola i Malmö kommun med 466 elever. Förskoleklassen ingår inte i granskningen.